

Kansallisen terveystietokannan kehittäminen jatkuu

Sähköinen lääkemääräys on otettu käyttöön Turun sosiaali- ja terveystoimessa pienimuotoisesti ja sen käytön odotetaan laajentuvan tämän vuoden aikana. Tavoitteena on, että eResepti on käytössä koko Suomen julkisessa terveydenhuollossa kevääseen 2013 mennessä.

KanTa-hankkeelle on myönnetty syksyn budjettineuvotteluissa jatkorahoitus vuosille 2011–2014. Toiminta painottuu eArkiston kehittämiseen ja palvelujen käyttöönottoihin. Hankkeen koko elinkaaren kustannuksia ja hyötyjä mitataan ja KanTa-palvelujen kehittäminen perustuu jatkossa entistä täsmällisemmin hyötyjä tuottaviin ratkaisuihin.

Kansallinen Terveystietokanta (KanTa) on yhteinen nimitys terveydenhuollon, apteekkien ja kansalaisten valtakunnallisille tietojärjestelmäpalveluille. Palvelut koostuvat sähköisestä lääkemääräyksestä eReseptistä, sähköisestä potilastiedon arkistosta eArkistosta sekä kansalaisen omien tietojen katselu -palvelusta, jonne kirjaututaan verkkopankkitunnuksilla. KanTa ei itsestään tuo hyötyjä, se on työkalu, jonka avulla toimintaa voidaan kehittää niin, että odotetut hyödyt toteutuvat. Omien tietojen katselupalvelu on jo käytössä Turussa ja eArkiston käyttöönottoa valmistellaan ja sen odotetaan olevan käytössä keskeisten potilastietojen osalta vuoden 2014 syksyllä.

eResepti mahdollistaa potilaan lääkitystiedon hallinnan, koska lääkemääräykset tallennetaan samaan tietokantaan. Kaikki reseptitiedot ovat näin saatavilla yhdestä paikasta ja reseptiä ei voi hukata. Lisäksi reseptitietojen yhteenvedo on helposti saatavilla yhteen paikkaan koottuna, joten potilas on itse paremmin selvillä lääkitystiedoistaan. Pällekkäiset ja turhat lääkitykset on mahdollista välttää, esimerkiksi Rohto-tutkimuksen mukaan 10 % iäkkäistä käyttää ikään sopimattomia lääkkeitä, 10 % käyttää kahta tai useampaa psyykenlääkettä samanaikaisesti vain osin perustellusti ja 10 % käyttää kahta tai useampaa saman lääkeryhmän lääkettä, vain osa perustellusti.

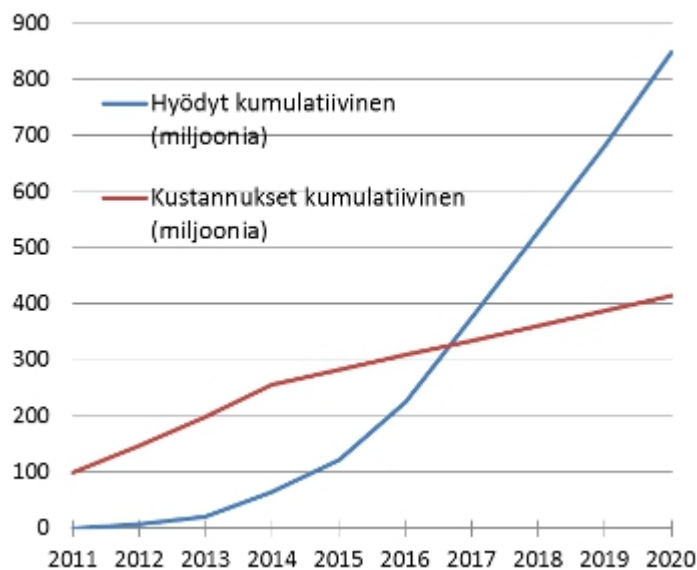
Odotettavissa rahallisia säästöjä terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä

Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttöönotolla tavoitellaan mittavia rahallisia säästöjä terveydenhuollon palveluiden järjestämisessä. eReseptin avulla on arvioitu saatavan 35 miljoonan euron hyödyt vuositasolla. On myös arvioitu, että kun sähköinen lääkemääräys ja sähköinen potilastiedon arkisto ovat laajamittaisesti käytössä ja käyttö on vakiintunutta, saavutetaan vähintään 180 miljoonan euron säästöt vuodessa. Parantunut hoidon laatu ja potilasturvallisuus ovat myös erittäin merkittäviä hyötyjä, mutta niiden muuttaminen euroiksi on haastavaa.

KanTa-palveluihin sijoitetut investoinnit tulevat maksamaan itsensä takaisin vuonna 2017, jolloin palvelut ovat laajassa käytössä ja kokonaisuhyöty on toimintaprosessien muutoksenkin kautta nähtävissä.

Takaisinmaksutaulukko

- * 2017 kumulatiiviset hyödyt ylittävät kumulatiiviset kustannukset
- * Osa hyödyistä, kuten lisääntyneet elinvuodet, on jätetty muuttamatta euroiksi
- * Hanke alkoi 2007
- * Laskelmassa terveydenhuollon organisaatioiden KanTa käyttöönottokustannukset ovat arviolta 24 € / asukas, josta julkisen terveydenhuollon osuus on 21 €.

Kun eArkisto saadaan käyttöön, yhteenvetotiedot potilaan kokonaistilanteesta ovat saatavissa potilaan suostumuksen mukaisesti ja tietojen etsiminen sekä siirtely organisaatiosta toiseen telefaxeilla ja paperipostilla loppuu. Kansalainen pystyy itse näkemään omat resepti- ja potilastietonsa verkkopalvelusta, jossa voi antaa myös suostumuksia ja kieltoja tietojen luovutukseen. Koska potilas voi katsoa itse hoitoyhteenvetonsa verkkopalvelusta, sairaanhoidosta ei pääsääntöisesti tarvitse lähettää niitä paperilla kotiin tai jatkohoitoon. Siirtyminen paperiprosesseista sähköisiin tuo säästöä vähintään 23 M€/v.

Terveydenhuollon toimintaprosesseja on mahdollista tehostaa, koska turhat päällekkäiset tutkimukset vähenevät ja on myös mahdollista vähentää turhia lääkärintäyntejä, koska lääkäri voi päätöksensä tueksi saada kattavat tiedot potilaasta ilman potilaan henkilökohtaista tapaamista esimerkiksi erikoissairaanhoidon konsultaatioissa. KanTa-palvelut mahdollistavat pitkäaikaissairaiden yhtenäistettyjen hoitomallien käyttöönoton. Nämä tuovat etuja esimerkiksi diabeteksen hoidossa, jossa on mahdollista vähentää diabeteskuolemia 32 % (aHealth for Healthier Europe/ Gartner 2009). Verenpainetaudin hoitomallin käyttö tuo lisäelinvuosia 2500/v ja vähentää kustannuksia 20M€/v (Booth et al 2007, BMC Health Services Research). eArkiston osalta arvioidaan, että sen laajalla käyttöönotolla saavutettavat hyödyt ovat vuositasolla yhteensä vähintään 149 miljoonaa euroa.

Suomen terveydenhuollon vuosikustannukset olivat vuonna 2008 15,5 miljardia € ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon IT-kustannukset vuonna 2009 olivat 400 M€/v. KanTa-hankkeen arvioidut kustannukset paikallisella ja kansallisella tasolla vuoteen 2014 mennessä ovat yhteensä noin 208 M€, josta julkisen terveydenhuollon paikalliset perustamiskustannukset ovat noin 108 M€. eArkiston ja eReseptin käyttöönotolla on mahdollista saada aikaan vähintään 184 miljoonan euron säästöt vuositasolla.

Kustannus-hyötyanalyysi on tehty yhteistyössä STM:n, THL:n ja Kuntaliiton kanssa.

Lisätietoja kustannushyötyjen arvioinnista ja laskentakaavoista on saatavilla kehittämispäällikkö Anne Kalliolta, [anne.kallio\(a\)stm.fi](mailto:anne.kallio(a)stm.fi)

Alkuperäinen tiedote on julkaistu KunTo-toimiston kunnat.net-sivustolla.